

Forslag til finanslov for 2014

(Naalakkersuisoq for Finanser og Indenrigsanliggender)

(2. behandling)

Perioden mellem 1. og 2. behandlingen af dette forslag til Finanslov har desværre med al ønskelig tydelighed vist, at det nuværende Naalakkersuisut er ude af stand til at foretage politiske prioriteringer, og der er en alvorlig risiko for, at denne manglende evne til at træffe rigtige og velovervejede beslutninger bliver særdeles dyrt for hele vort samfund.

Naalakkersuisut holder således fast i, at det er helt i orden at have underskud i 2014 og 2015 og så have overskud i 2016 og 2017, så det ender med at hele perioden balancerer. Principielt set er Demokratesne enige i denne betragtning, men vi har desværre ikke set tegn på, at Naalakkersuisut for alvor har forstået, hvad det vil kræve. Vi må konstatere, at der tilsyneladende blot er tale om flotte ord og fluffy betragtninger.

Og et historisk tilbageblik på, hvad der skete sidste gang Siumut havde magten er et stort bevis på vores påstand. Tillad mig at kigge lidt tilbage i tiden.

Først på året i 2006 vedtog den daværende Siumut-ledede koalition sin første Finanslov. Denne finanslov budgetterede med et underskud på 51,2 millioner kroner. Budgetoverslagsårene så dog fine ud. I 2007 budgetterede man med et underskud på 109,8 millioner kroner, hvorefter Siumut og co. forudså, at underskud blev vendt til overskud. I 2008 skulle vi få et overskud på 47,5 millioner kroner og i 2009 kunne vi regne med et overskud på 61,7 millioner kroner.

Altså præcis samme scenarium som i dag. Vi starter med to år med underskud efterfulgt af to år med overskud. Sådan var planen og tankegangen i 2006, og det er præcis den samme plan og den samme tankegang, der ligger til grund for den finanspolitiske prioritering i den nuværende koalition. Så lad os da for en god ordens skyld kigge på om det så lykkedes for Siumut at holde sig til sin plan fra 2006.

I 2006 budgetterede Siumut altså med et underskud på 51,2 millioner kroner. Glæden må derfor have været stor hos Siumut, da partiet senere kunne glæde sig over, at resultatet for året var et overskud på 39,8 millioner kroner.

I 2007 gik det ikke helt så godt. Siumut havde i tilbage i 2006 forventet et underskud på 109,8 millioner kroner. Resultatet blev et underskud på 266,7 millioner kroner.

I 2008 gik det endnu værre. Siumut havde tilbage i 2006 peget på dette som året, hvor økonomien ville vende, og budgetteret med et overskud på 47,5 millioner kroner. Resultatet blev et underskud 317 millioner kroner.

I 2009 blev Siumuts forudsigelser så fuldstændig grinagtige. Tilbage i 2006 havde man peget på, at overskuddet i 2009 ville blive på 61,7 millioner kroner. Resultatet var et underskud på rundt regnet 950 millioner kroner. Det skal dog retfærdigvis siges, at ud af dette underskud udgjorde et akut lån samt kapitaltilskud til Royal Greenland 500 millioner kroner, som måtte ydes i løbet af året. Der bliver dog stadigvæk et underskud på mere end 400 millioner kroner tilbage. Med andre ord regnede Siumut lige omkring en halv milliard kroner forkert.

Demokraterne må altså konstatere, at Siumut tilbage i 2006 var meget dårlige til at forudsige den fremtidige økonomiske situation, og vi nærer ingen illusioner om, at partiet er blevet bedre til den disciplin. På den baggrund betragter vi den nuværende koalitions strategi om underskud de første to år efterfulgt af overskud de to næste som forfejlet. Økonomisk Råd har da også konstateret, at denne strategi har en indbygget risiko, fordi udgifterne realiseres før finansieringselementerne. Demokraterne er helt enige, og det er de historiske fakta altså også.

Det vil dog glæde Demokraterne, hvis Naalakkersuisoq for Finanser vil berolige såvel os som Økonomisk Råd. Det kan han for eksempel gøre ved her og nu at fortælle, hvad han vil gøre for at sikre, at historien ikke gentager sig. Hvilke reformer vil Naalakkersuisut sætte i gang? Hvilke indtægter/indtægtsmuligheder vil Naalakkersuisut skabe? Hvilke besparelser vil man gennemføre? Hvor vil man effektivisere, og hvordan vil man gøre det?

Naalakkersuisoq for Finanser skylder os alle at besvare disse spørgsmål.

Spin og manipulationer

Så er det vist blevet tid til at rose Naalakkersuisoq for Finanser en smule. Der er nemlig en politisk disciplin, han er blevet rigtig dygtig til; spin. Han har således flere gange med held fået plantet historier i pressen om, at han har haft held til at nedbringe underskuddet på Finanslovsforslaget for 2014. Et eller andet sted er det rigtigt nok, at underskuddet i løbet af finanslovsprocessen er blevet nedbragt i denne periode, men det skyldes jo ikke prioriteringer, reformer eller fremsynede politiske tiltag.

Tværtimod skyldes det teknikaliteter, tåbelige salg af aktier og helt forkerte prioriteringer på handicapområdet, hvor man tilsyneladende har besluttet helt at droppe et rådgivningscenter for handicappede, der ellers har nydt bred politisk opbakning. Naalakkersuisut bedes venligst uddybe denne beslutning i forbindelse med denne debat.

Demokraterne vil med det samme erklære, at vi er uenige i at sælge Selvstyrets aktiepost i GrønlandsBANKEN. Aktieposten har vist sig at være en god forretning, og der er intet der tyder på, at den ikke også vil være det fremover. Et salg, der udelukkende har til formål at lukke et hul i Finansloven vil derfor være uacceptabelt. At sælge en aktiepost for at dække over manglende styring af Landskassens driftsudgifter er utrolig kortsigtet. Det svarer til at tisse i bukserne for at holde varmen – men det bliver hurtigt koldt igen, og ovenikøbet har man fået våde bukser. Demokraterne har i den forbindelse noteret sig, at både Grønlands Arbejdsgiverforening og Grønlands Økonomiske Råd anbefaler, at man ikke sælger ud af den pågældende aktiepost.

Endelig skal vi inderligt anmode Naalakkersuisoq for Finanser om at stoppe sine manipulationer med befolkningen. Vi kan således konstatere, at Naalakkersuisoq for Finanser flere steder i forbindelse med det forventede aktieslag har udtalt, at NunaFonden er kontrolleret af Selvstyret. Det er NunaFonden ikke. Selvstyret har ingen indflydelse på de beslutninger, der bliver truffet i NunaFonden – det har alene NunaFondens bestyrelse.

Og desværre er der ikke tale om et enkeltstående tilfælde. I en pressemeddelelse i slutningen af oktober gjorde Demokraterne således opmærksom på, at Naalakkersuisoq for Finanser kom med forkerte oplysninger om partitilskuddets størrelse i et svarnotat til Inatsisartut.

Vi skal derfor bede Naalakkersuisoq for Finanser om fremover at holde sig til sandheden. Det er på ingen måde fremmede for samarbejdet med Inatsisartut, at Naalakkersuisoq for Finanser har en så lemfældig omgang med sandheden.

Ændringsforslagene

Naalakkersuisut har i forbindelse med denne 2. behandling fremsat en række ændringsforslag – 125 for at være helt præcis. Demokraterne vil i det følgende komme ind på nogle af dem.

Indledningsvis vil vi gerne rose Naalakkersuisut for at have lyttet til de advarsler vi fremkom med i vores ordførerindlæg i forbindelse med 1. behandlingen. Her gjorde vi det meget klart, at det ville være en dårlig idé at sælge et stort antal af Selvstyrets boliger på en gang, da det efter vores opfattelse ville underminere hele boligmarkedet. Den finansielle sektor gav os ret, og Naalakkersuisut valgte heldigvis at lytte til vores advarsler. Tak for det.

Demokraterne finder det også særdeles positivt, at Naalakkersuisut har afsat penge til en kræftplan. Da Demokraterne i sin tid stillede forslaget var der opbakning fra alle partier, og det er meget positivt, at vi alle på den måde kan samarbejde om noget godt. Endnu en gang tak – men hold nu fast i planen.

Til gengæld ser vi ingen grund til at rose Naalakkersuisut for den helt igennem uacceptable beslutning om egenhændigt at omfordele i kommunernes bloktilskud. Vi tager afgrundsdyb

afstand fra, at Naalakkersuisut begik et klokkeklart brud på den skriftlige aftale med kommunerne og med den ene hånd som en tyv om natten flåede 20 millioner kroner ud af kommunekassen i Kommuneqarfik Sermersooq for med den anden hånd at give dem til henholdsvis Kommune Kujalleq og Qaasuitsup Kommunua. Det ligner en tanke, at det er Kommuneqarfik Sermersooq, der er styret af Demokraterne og IA, der skal betale til de Siumutstyrede kommuner i syd og nord.

Konsekvensen for borgerne i Kommuneqarfik Sermersooq har været hård. En direkte følge af beslutningen fra Naalakkersuisut har nemlig været en skatteforhøjelse på et procentpoint. Naalakkersuisut har ingen grund til at være stolt af sin handlemåde i denne sag.

Vi kan læse i betænkningen, at Finansudvalget har udsat sin stillingtagen til ændringsforslag nr. 120, hvor Naalakkersuisut har ønsket at nedsætte de forventede indtægter på hovedkonto 20.11.51 effekter af reformtiltag, i 2016 og 2017 med henholdsvis 20 og 50 millioner kroner - men uden at oplyse så meget som ét eneste ord om baggrunden for denne store ændring! Denne fremgangsmåde er desværre meget typisk for dette Naalakkersuisut, som ellers under valgkampen lovede at være det mest åbne og lovlidige Naalakkersuisut nogensinde. Virkeligheden viste sig desværre at være den stik modsatte.

Demokraterne er under alle omstændigheder skeptiske overfor at der budgetteres med indtægter på henholdsvis hele 112 og 172 mio. kr. i 2016 og 2017 på den nævnte hovedkonto 20.11.51. Naalakkersuisut har indtil videre ikke kunnet bevæge sig til at melde reelt og ærligt ud til befolkningen og Inatsisartut om hvad Naalakkersuisut mener om Skatte- og Velfærdskommissionens anbefalinger. Men alligevel budgetteres der med store indtægter fra reformtiltag på baggrund af kommissionens arbejde. Skal reformerne bare listes igennem i ly af natten og først forelægges så sent, at det er umuligt for Inatsisartut at sige nej? Vi så det senest omkring behandlingen af forslaget om ophævelse af nultolerancen. Her holdt Naalakkersuisut rapporter tilbage fra Inatsisartut. Nu holder Naalakkersuisut igen oplysninger tilbage. Hvor længe kan Naalakkersuisuts spinkle flertal i Inatsisartut leve med at Naalakkersuisut behandler Inatsisartut med en så total mangel på respekt?

På trods af Naalakkersuisuts manglende lyst og evne til at informere Inatsisartut har Demokraterne erfaret, at Naalakkersuisut tilsyneladende arbejder ud fra en forventning om at ændre på fradragsreglerne på pensionsområdet f.s.v. angår private pensioner. Her i Salen er vi ellers alle bekendt med, at der mange gange har været advaret mod en sådan reform. I 2003 måtte et tilsvarende forslag trækkes tilbage efter massiv modstand fra en lang række fagforeninger. En tilsvarende reform har senest været prøvet på Færøerne, hvor mildest talt har været tvivlsomme. Derudover er det selvfølgelig nationaløkonomisk anskuet et usundt tiltag, som alene har til formål at fremrykke det offentlige forbrug til mulig skade for vores efterkommere og som samtidig er til ugunst for fleksibiliteten på arbejdsmarkedet. Jeg skal i den

forbindelse spørge Naalakkersuisut, hvornår han har tænkt sig at gå i reel og åben dialog med arbejdsmarkedets parter, pensionskasserne og fagforeningerne om dette tiltag – hvis det da ellers stadigvæk indgår i planerne.

Når vi kommer til afstemningerne om ændringsforslagene bliver det klart, at Finansudvalget har udsat deres stillingtagen til rigtig mange af disse ændringsforslag. Det er tydeligt, at udvalget har manglet tilstrækkeligt med oplysninger for at kunne tage stilling. Dette understreger endnu engang, at Naalakkersuisut ikke udviser den fornødne respekt for Inatsisartut.

Fremadrettede tiltag

Demokraterne ser gerne, at der kan skabes enighed om, at indkomstskatten - det vil sige skatten på arbejde - ikke stiger i de næste fire år. Vi ser gerne, at vi her i dag giver hinanden håndslag på, at det i resten af denne valgperiode bliver sådan, at indtægter findes andre steder end ved skattestigninger på arbejde.

Vi ser også gerne, at selskabsskatten bliver nedsat betragteligt, så den bliver konkurrencedygtig i forhold til andre lande. Dette bør ske hurtigst muligt.

Endelig ser vi gerne, at der bliver sat gang i et større analysearbejde, hvorigennem det bliver fastslået på hvilke områder det er hensigtsmæssigt at have nettostyrede selskaber, på hvilke områder der er hensigtsmæssigt med offentligt ejede aktieselskaber og på hvilke områder det vil være hensigtsmæssigt med egentlige privatiseringer.

Demokraterne kan på nuværende tidspunkt ikke tilkendegive hverken tilslutning eller afstandtagen til Naalakkersuisuts forslag til Finanslov for 2014. Vi tager endelig stilling hertil i forbindelse med 3. behandlingen. Vores stillingtagen vil afhænge af, om Naalakkersuisoq for Finanser vil være imødekommende overfor vores ønsker til finansloven.

Vi henviser forslaget til Finansudvalget til endnu en grundig gennemgang.

Tak.